

CÍLE LEKCE

- zhodnotí, zda se ve filmové ukázce vcítila jedna žena do prožívání druhé
- rozvíjí své smyslové vnímání (hmat, sluch, zrak)
- analyzuje konflikt naznačený prostřednictvím příběhu

POMŮCKY

- film Mamas & Papas
- losy pro dělení do skupin (pracovní arch)
- 10 různých předmětů pod plentou
- šátky
- texty pro žáky (pracovní arch)

1. Komunitní kruh. Vyučující pustí scénu z filmu Mamas & Papas (Alice Nelis, 2010), ve které si Irena (Zuzana Bydžovská) kupuje potápěčskou výbavu ve společnosti kamarádky Zuzany (Zuzana Kronerová). Časová stopa snímku je 01:33:00 – 01:35:00.

Nejprve však **uvede souvislosti**: Irena prožila tragickou událost, ze které se jí nedaří vzpamatovat. Její přítelkyně, velvyslankyně, ji zve do svého sídla v Tunisu. Irena pozvání přijme, ale i tam se stále utápí ve svých vzpomínkách. Aby přišla na jiné myšlenky, využije nabídku syna své přítelkyně Vaška (Václav Jiráček) na potápění pod mořskou hladinou. Ireně se tento koníček zalíbí, navíc se při něm sblíží s Vaškem víc, než by sama chtěla.

Otázky po zhlédnutí snímku

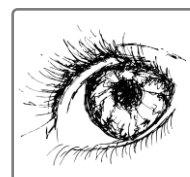
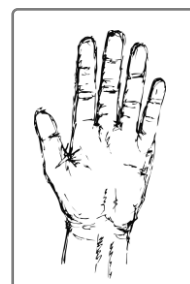
- *Působí na vás obě dámy jako přítelkyně?*
- *Je dobrý nápad koupit si jako začátečník kompletní potápěčskou výbavu, když si ji můžete vypůjčit? Co mohlo Irenu k takovému nákupu vést?*
- *Působila na vás Irena spokojeným dojemem?*
- *Dokázala se do ní její přítelkyně Zuzana vcítit? Argumentujte.*

Po řízené diskusi pustí vyučující ještě druhou scénu v časové stopě 01:44:40 – 01:46:15, která dá odpověď na předchozí otázky. Irena si kupuje výbavu proto, aby se vypravila na moře na vlastní pěst a pod mořskou hladinou se vzdala své kyslíkové bomby. Odpověď „Jo.“ na otázku její přítelkyně „Cítíš se dobře?“ tak byla jen zástěrkou hlubokého smutku.

1. Smyslový handicap. Skupinová práce. Skupiny po třech členech vzniknou rozlosováním; skupinu tvoří žáci s losy ilustrací ucha, ruky a oka.

- Před zahájením aktivity má učitel připraveno 10 různých předmětů schovaných pod plentou, ideálně netradičních tvarů; velkým inspiračním zdrojem je kabinet biologie.
- Aktivita bude organizačně náročnější, jelikož je vždy **aktivní pouze jeden člen** dané skupiny, ostatní paralelně pracují na aktivitě popsané v rámci reflexe.
- Vyučující nejprve vyzve z každé trojice žáka, který si vytáhl **los ruky**. Tomu budou **zavázány oči** a poskytnut jeden z deseti předmětů. Jeho úkolem je **předmět důkladně osahat**, aby ho následně mohl popsat. Pozor! Je třeba zabezpečit, aby předmět neviděli ostatní členové trojice. Takto se vystřídají všichni žáci s losem ruky, každý osahává jiný předmět.
- Následuje setkání člena „ruky“ se členem, jenž si vylosoval **ucho**. Žák se zavázanýma očima má za úkol precizně popisovat daný předmět (aniž by ho pojmenoval!) tak, aby ho druhý mohl postupně **namalovat**.
- Úkolem **posledního člena** trojice je **určit** podle kresby, o který **předmět** ve skutečnosti šlo. Jde ke stolu se všemi předměty a vezme ten, který považuje za správný.

Reflexe aktivity

- Při sdělování informací se většinou spoléháme na slovní vyjádření, velké množství informací je však vyjádřeno neverbálně.
Který z lidských smyslů považujete za nejdůležitější – zrak, sluch či hmat?
- Kterou fázi cvičení považujete za nejnáročnější? Kterým ze smyslů se dorozumíváte nejobtížněji?
- Které poznatky jste při této aktivitě získali? Co jste si uvědomili? Mám-li se vcítit do prožívání druhého, je dobré využívat vícero smyslů, neomezovat se pouze na sluch.

1. Individuální práce. Žáci pracují s příběhem¹, který z praxe popsala Jiřina Prekopová.

Pubertální dcera nechá v obýváku rozházené věci, zmizí do svého pokoje a tam si bezohledně pouští své oblíbené skupiny tak hlasitě, že hudba duní celým rodinným domkem. Někdy se sebere a odejde pryč, pravděpodobně na diskotéku.

- *Jak tuto situaci podle tebe řeší její rodiče?*
- *Jak bys řešil/a tuto situaci na místě rodičů ty?*

Poté, co žáci odpovědí na uvedené otázky, poskytně jim vyučující 2 texty o možném přístupu rodičů k dceři (pracovní arch):

My na ni křičíme. Říkáme, to nesmíš. A dost s tou uřvanou hudbou! Vypnout! Když udělá něco pěkného, tak ji chválíme slovy „skvělé!“ nebo „báječné!“ nebo „to jsi udělala krásně!“ Ale když neposlouchá a je drzá, dostane pohlevek a musí zůstat ve svém pokoji tak dlouho, než se uklidní a přijde se omluvit. Jindy jí zakážeme televizi a sladkosti.

„Štve nás, když tady pohazuješ věci. Tvůj tatínek si chce odpočinout po těžké práci, kdy mimochodem vydělával i na tebe, ale při té hlasité hudbě to nejde. Rmoutí mě, že si to neuvědomuješ. Máme o tebe strach, když se beze slova vytratíš z domu. Máme tě přeci rádi jako dřív, i když zacházíš za hranice našeho dobrého vkusu. Samozřejmě že máš právo stavět se na zadní, ale vžij se, prosím, i do nás, jak je nám, když se bouříš.“

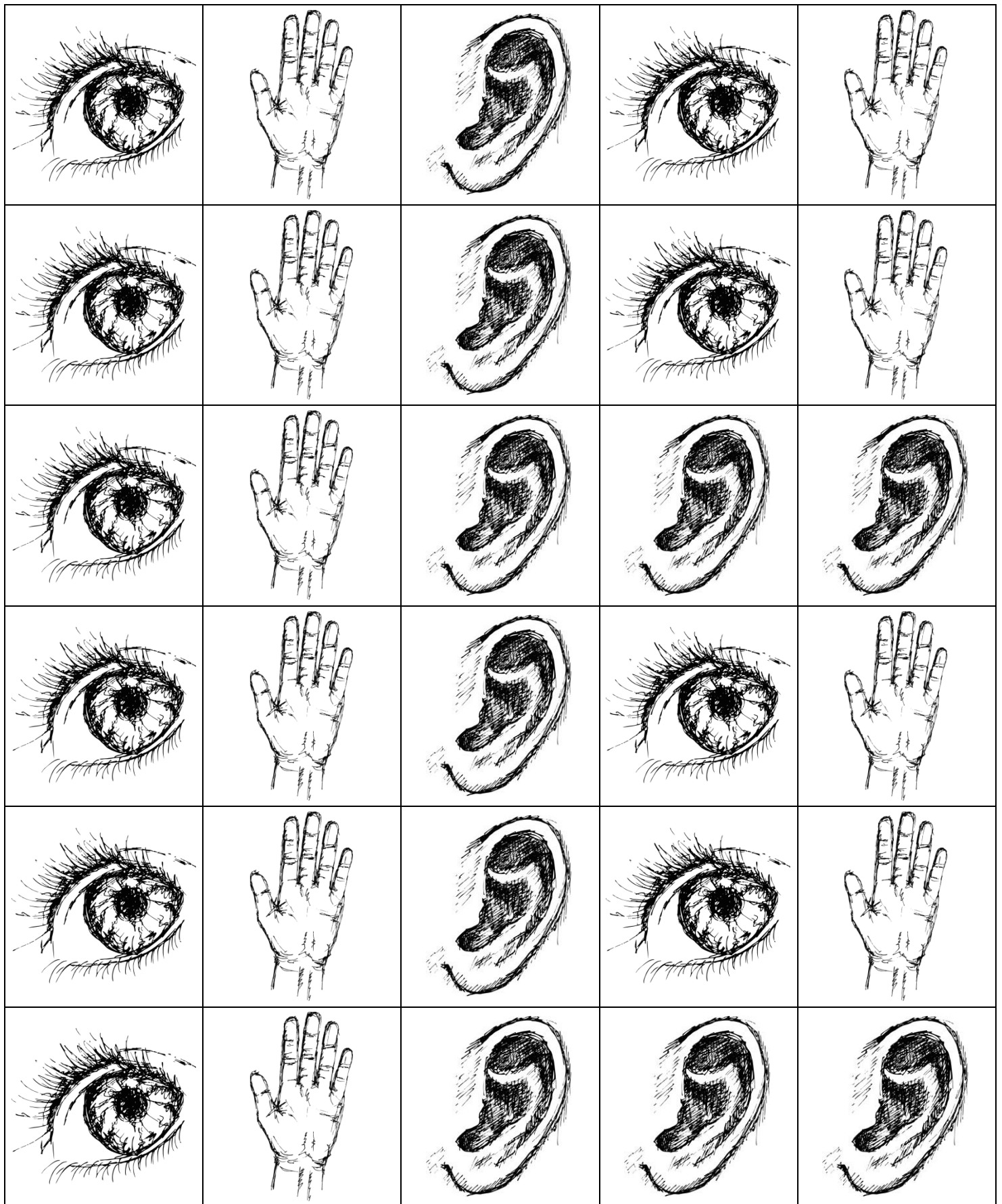
- *Který ze dvou přístupů je podle tebe vhodnější? Argumentuj čím.*
- *Zhodnot, v čem je podle tebe přístup, který jsi nezvolil/a, špatný.*

Následuje sdílení všech názorů v **komunitním kruhu**.

SEBEHODNOCENÍ dle sady kritérií

Kritéria	★ ★	★	☹
Diskuse Filmová ukázka Příběh pubertální dcery	Sdělil/a jsem alespoň dva své názory během lekce, a to: 1. 2.	Zapojil/a jsem se do diskuse alespoň jedním svým názorem, a to:	Do diskuse jsem se nezapojil/a, protože
Skupinová práce Smyslový handicap	Během aktivity jsem se snažil/a co nejlépe splnit svůj úkol. Nakonec se nám podařilo odhalit správný předmět.	Během aktivity jsem se snažil/a co nejlépe splnit svůj úkol. Nepodařilo se nám však odhalit správný předmět.	Svůj úkol jsem nesplnil/a.
Individuální práce Pubertální dcera	Popsal/a jsem, jak bych situaci řešil/a na místě rodičů. Zhodnotil/a jsem oba přístupy rodičů, uvedl/a jsem argumentaci pro své názory.	Popsal/a jsem, jak bych situaci řešil/a na místě rodičů. Napsal/a jsem své názory na oba přístupy rodičů, chyběla mi však argumentace (zdůvodnění) svých názorů.	Úkol jsem nesplnil/a, protože

¹ PREKOP, Jirina. *Empatie: vcítění v každodenním životě*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2004. s. 69.

My na ni křičíme. Říkáme, to nesmíš. A dost s tou uřvanou hudbou! Vypnout! Když udělá něco pěkného, tak ji chválíme slovy „skvělé!“ nebo „báječné!“ nebo „to jsi udělala krásně!“ Ale když neposlouchá a je drzá, dostane pohlavek a musí zůstat ve svém pokoji tak dlouho, než se uklidní a přijde se omluvit. Jindy jí zakážeme televizi a sladkosti.

„Štve nás, když tady pohazuješ věci. Tvůj tatínek si chce odpočinout po těžké práci, kdy mimochodem vydělával i na tebe, ale při té hlasité hudbě to nejde. Rmoutí mě, že si to neuvědomuješ. Máme o tebe strach, když se beze slova vytratíš z domu. Máme tě přeci rádi jako dřív, i když zacházíš za hranice našeho dobrého vkusu. Samozřejmě že máš právo stavět se na zadní, ale vžij se, prosím, i do nás, jak je nám, když se bouříš.“

My na ni křičíme. Říkáme, to nesmíš. A dost s tou uřvanou hudbou! Vypnout! Když udělá něco pěkného, tak ji chválíme slovy „skvělé!“ nebo „báječné!“ nebo „to jsi udělala krásně!“ Ale když neposlouchá a je drzá, dostane pohlavek a musí zůstat ve svém pokoji tak dlouho, než se uklidní a přijde se omluvit. Jindy jí zakážeme televizi a sladkosti.

„Štve nás, když tady pohazuješ věci. Tvůj tatínek si chce odpočinout po těžké práci, kdy mimochodem vydělával i na tebe, ale při té hlasité hudbě to nejde. Rmoutí mě, že si to neuvědomuješ. Máme o tebe strach, když se beze slova vytratíš z domu. Máme tě přeci rádi jako dřív, i když zacházíš za hranice našeho dobrého vkusu. Samozřejmě že máš právo stavět se na zadní, ale vžij se, prosím, i do nás, jak je nám, když se bouříš.“

My na ni křičíme. Říkáme, to nesmíš. A dost s tou uřvanou hudbou! Vypnout! Když udělá něco pěkného, tak ji chválíme slovy „skvělé!“ nebo „báječné!“ nebo „to jsi udělala krásně!“ Ale když neposlouchá a je drzá, dostane pohlavek a musí zůstat ve svém pokoji tak dlouho, než se uklidní a přijde se omluvit. Jindy jí zakážeme televizi a sladkosti.

„Štve nás, když tady pohazuješ věci. Tvůj tatínek si chce odpočinout po těžké práci, kdy mimochodem vydělával i na tebe, ale při té hlasité hudbě to nejde. Rmoutí mě, že si to neuvědomuješ. Máme o tebe strach, když se beze slova vytratíš z domu. Máme tě přeci rádi jako dřív, i když zacházíš za hranice našeho dobrého vkusu. Samozřejmě že máš právo stavět se na zadní, ale vžij se, prosím, i do nás, jak je nám, když se bouříš.“

My na ni křičíme. Říkáme, to nesmíš. A dost s tou uřvanou hudbou! Vypnout! Když udělá něco pěkného, tak ji chválíme slovy „skvělé!“ nebo „báječné!“ nebo „to jsi udělala krásně!“ Ale když neposlouchá a je drzá, dostane pohlavek a musí zůstat ve svém pokoji tak dlouho, než se uklidní a přijde se omluvit. Jindy jí zakážeme televizi a sladkosti.

„Štve nás, když tady pohazuješ věci. Tvůj tatínek si chce odpočinout po těžké práci, kdy mimochodem vydělával i na tebe, ale při té hlasité hudbě to nejde. Rmoutí mě, že si to neuvědomuješ. Máme o tebe strach, když se beze slova vytratíš z domu. Máme tě přeci rádi jako dřív, i když zacházíš za hranice našeho dobrého vkusu. Samozřejmě že máš právo stavět se na zadní, ale vžij se, prosím, i do nás, jak je nám, když se bouříš.“

My na ni křičíme. Říkáme, to nesmíš. A dost s tou uřvanou hudbou! Vypnout! Když udělá něco pěkného, tak ji chválíme slovy „skvělé!“ nebo „báječné!“ nebo „to jsi udělala krásně!“ Ale když neposlouchá a je drzá, dostane pohlavek a musí zůstat ve svém pokoji tak dlouho, než se uklidní a přijde se omluvit. Jindy jí zakážeme televizi a sladkosti.

„Štve nás, když tady pohazuješ věci. Tvůj tatínek si chce odpočinout po těžké práci, kdy mimochodem vydělával i na tebe, ale při té hlasité hudbě to nejde. Rmoutí mě, že si to neuvědomuješ. Máme o tebe strach, když se beze slova vytratíš z domu. Máme tě přeci rádi jako dřív, i když zacházíš za hranice našeho dobrého vkusu. Samozřejmě že máš právo stavět se na zadní, ale vžij se, prosím, i do nás, jak je nám, když se bouříš.“